

SamenStarten App: Kosten-baten analyse op volle toeren

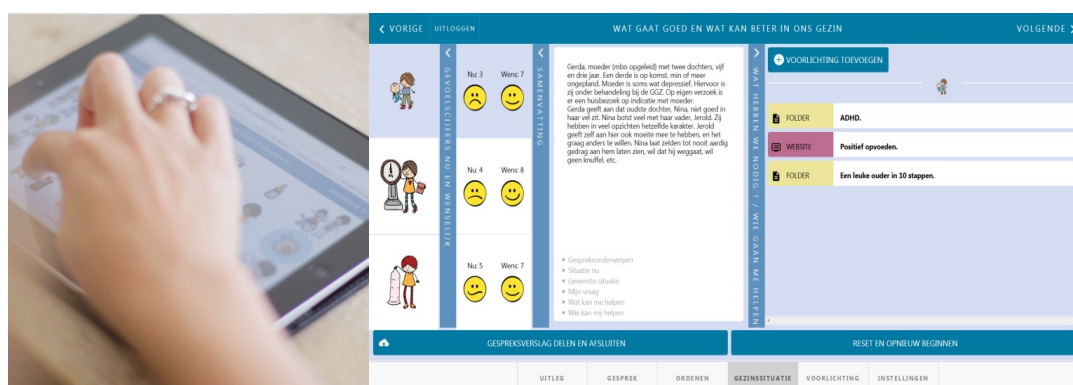
Olivier Blanson Henkemans, TNO, november 2016

Dit voorjaar zijn we gestart met een kosten-baten analyse van de SamenStarten App en we zijn reeds op volle toeren. In dit nieuwsbericht geven wij informatie over de SamenStarten App en de aanleiding voor de kosten-baten analyse. Wij geven een stand van zaken. Tenslotte nodigen we u van harte uit voor bijeenkomsten die we tijdens het project organiseren om het veld te raadplegen.

De SamenStarten App, wat is het?

Het is een softwareapplicatie ter ondersteuning van de methodiek SamenStarten (Figuur 1). Het draait op een tablet en kan zo eenvoudig worden ingezet tijdens huisbezoeken en andere extra contactmomenten. Met name met ouders, die een vraag hebben rondom de ontwikkeling van het kind. De app helpt op drie manieren bij het gesprek tussen de professional en ouders en passende hulpverlening:

1. Ouders kunnen iconen kiezen en aangeven welke onderwerpen rondom hun kind en gezin nu voor hun aandacht vragen. Door ouders vrij te laten associëren en toe te laten lichten wat de icoon bij hen oproept verloopt de communicatie gemakkelijker. Zo komen ze sneller tot de kern van wat er bij ouders of binnen het gezin speelt. Ouders kunnen tevens aangeven hoe sterk bepaalde emoties zijn die ze ervaren (negatief én positief) rondom dit onderwerp op dit moment en wat de gewenste situatie is.
2. Als de hulpvraag en de gewenste situatie duidelijk zijn helpt de app vervolgens de professional en ouders naar de juiste ondersteuning in de sociale kaart. Of het nu gaat om voorlichting, cursussen of specialistische hulp, alle aanbieders in de betreffende wijk zijn terug te vinden in de app. Deze hulp kiezen de ouders samen met de professional. Er is dus sprake van een gezamenlijke besluitvorming, hetgeen de motivatie van ouders versterkt.
3. Door tijdens het huisbezoek een gespreksverslag bij te houden in de app heeft de professional altijd een archief bij zich. Dit gespreksverslag kan zij ook meteen aan de ouders mailen, zodat zij zelf verder kunnen. De ouders hebben een persoonlijke ouder-app tot hun beschikking.

Figuur 1: SamenStarten App, direct tot de kern.

Er zijn verschillende JGZ-organisaties die ervaring hebben met de SamenStarten App, waaronder de GGD's van Amsterdam, Hollands Noorden en Zaanstreek-Waterland en Icare en de Stichting Amsterdamse Gezondheidscentra (SAG). Het Nederlands Centrum Jeugdgezondheidszorg (NCJ), Pharos en EagleScience zijn betrokken bij de ontwikkeling en het beheer van de app.

Uit eerder onderzoek naar de SamenStarten App bleek dat:

- Het positieve effect van de app werkt bij zowel hoog-als laagopgeleide ouders;
- Ouders huisbezoeken een betere waardering geven wanneer de professional de app gebruikte;
- De professional minder sturend hoeft op te treden en de ouders meer bepalen waar het gesprek over gaat. De ouders houden dus meer de regie.

Aanvullende informatie is te vinden in verschillende online publicaties:

- <https://www.tno.nl/nl/aandachtsgebieden/gezond-leven/prevention-work-health/gezond-en-veilig-opgroeien/direct-tot-de-kern-met-de-samenstarten-app/>
- <http://publicaties.zonmw.nl/voor-de-jeugd-dag/samenstarten-app/>
- <https://vimeo.com/105278556>

Kosten-baten analyse: Gefundeerde beslissingen nemen over inzet SamenStarten App

Vanwege de positieve werking van de app, zijn JGZ-professionals enthousiast en zien de meerwaarde van de SamenStarten App. Om de app aan in te zetten zijn zij echter organisatorisch en financieel afhankelijk van hun directie en gemeenten. Die hebben op hun beurt gedetailleerd inzicht nodig in de kosten en de baten van de SamenStarten App.

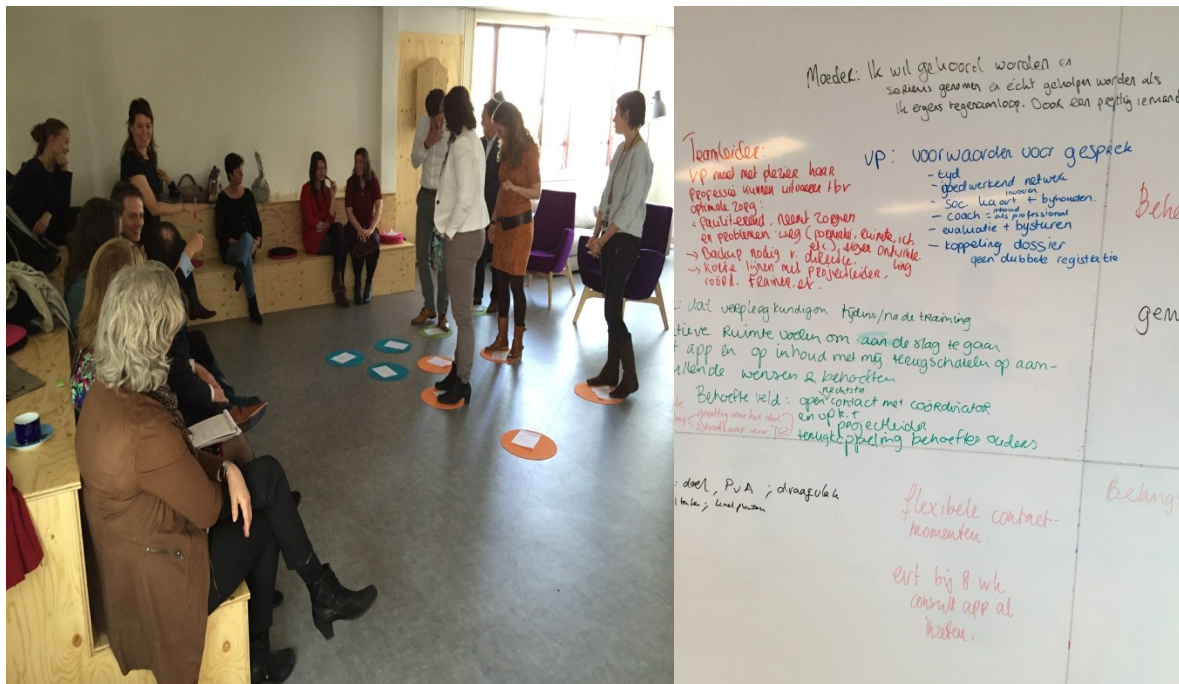
Daarom verricht sinds het voorjaar van 2016 de projectgroep bestaand uit TNO, GGD HN, GGD ZW, GGD Limburg Noord, Pharos, NCJ en EagleScience momenteel een kosten-baten analyse. Daarbij worden ook nadrukkelijk ouders betrokken. Via het onderzoek (o.a. interviews) en via representanten, zoals Merel Steinweg ([Merel Steinweg Jeugdadvies](#)). Op basis van de resultaten kunnen de JGZ en gemeenten gefundeerde beslissingen nemen over de inzet van de SamenStarten App.

De projectgroep onderzoekt gedurende 1,5 jaar het gebruik van de SamenStarten App door professionals van de GGD HN tijdens extra contactmomenten, zoals huisbezoeken op indicatie. Dit gebeurt bij gezinnen met hulpvragen over de ontwikkeling van hun kind en hun gezinssituatie. De resultaten van een groep professionals werkend met de app wordt vergeleken met resultaten van collega's zonder app. Het gaat om meer dan 50 professionals! Verder worden bijeenkomsten georganiseerd gevoerd, waarbij aan belanghebbenden (met name beleidsmakers, managers en professionals) op basis van het resultaat naar hun beoordeling van het effect wordt gevraagd afgezet tegen de kosten van de app.

Stand van zaken

We zijn inmiddels driekwart jaar onderweg en hebben een aantal belangrijke stappen gezet. Ten eerste hebben we een kick-off gehad met de projectgroep. Op creatieve en interactieve

wijze zijn belangrijke behoeften van belanghebbenden uit het veld aan bod gekomen (Figuur 2). Bijvoorbeeld ouders willen gehoord worden, professionals willen flexibele contactmomenten en overzicht van de sociale kaart en managers willen efficiënte hulpverlening. Deze behoeften mogen absoluut niet ongeadresseerd blijven tijdens het project! Ook is een klankbordgroep ingericht, die nauw samenhangt met de klankbordgroep van het [SamenStarten programma](#). Deze groep komt periodiek bij elkaar tijdens het project om ontwikkelingen te bespreken en feedback te geven. Dit gebeurt onder begeleiding van het NCJ.

Figuur 2: Kick-off van Kosten-baten analyse met belanghebbenden uit het veld

Vervolgens is de SamenStarten App ter gelegenheid van het project in een nieuw jasje gestoken en doorontwikkeld. Tijdens de evaluatie van de SamenStarten App bij GGD Amsterdam en het implementatieonderzoek bij GGD HN, Icare en SAG hebben de deelnemers namelijk verschillende behoeften geuit om de app bruikbaar te maken. De ontwikkelingen zijn:

1. Een ouder-app voor ouders waarin zij verslag van het gesprek kunnen teruglezen, inclusief voorlichting en informatie over hulp in de buurt;
2. Een nieuwe functie in de app en een zogenaamde content management systeem (CMS) om op eenvoudige en efficiënte wijze de sociale kaart in te vullen en actueel te houden;
3. Mogelijkheid om het gespreksverslag met de professional te delen zodat deze eenvoudig in het digitaal dossier JGZ (DD JGZ) geplaatst kan worden. Dit is een eerste stap naar een koppeling van de SamenStarten App met het DD JGZ om eenvoudige gegevensuitwisseling te bewerkstelligen.

Tenslotte zijn de professionals van GGD HN, die mee doen aan het onderzoek getraind in de app en het verzamelen van de benodigde gegevens en is gestart met het onderzoek (Figuur 3). Sinds half september gaan professionals op bezoek bij ouders met de SamenStarten

App. Begin november hebben interviews plaatsgevonden. Verschillende casussen werden besproken van een huisbezoek dat al gedaan was. Ook zijn we heel praktisch met de app aan de slag gegaan. Dat werkte goed omdat je veel van elkaar kan leren.

Figuur 3: Training van professionals in SamenStarten App en dataregistratie voor kosten-baten analyse

Bijeenkomsten en vragen

Zoals genoemd worden tijdens het onderzoek bijeenkomsten georganiseerd met belanghebbenden, zoals beleidsmakers, managers en professionals. Tijdens deze bijeenkomsten worden de (tussentijdse) resultaten gepresenteerd. Vervolgens wordt gevraagd naar een inschatting van de kosten-effectiviteit van de SamenStarten App. Naast de kosten en besparingen in euro's, worden ook andere effecten in kaart gebracht. Aan bod komen het vroeg signaleren van zorgwekkende situaties en daarop interveniëren en daarmee voorkomen van zware zorg, samenwerking op lokaal niveau in het jeugddomein en invloed op de (voor)schoolse periode. Door deze in relatie te brengen met de kosten wordt concreet gemaakt welke toegevoegde waarde de app heeft en wat dit kost.

Bent u geïnteresseerd in deelname aan een van deze bijeenkomsten? Of wilt u op dit onderzoek reageren? Neem dan gerust contact op met projectleider Olivier Blanson Henkemans. Dit kan via e-mail, olivier.blansonhenkemans@tno.nl, en telefonisch, 0888-666-186.